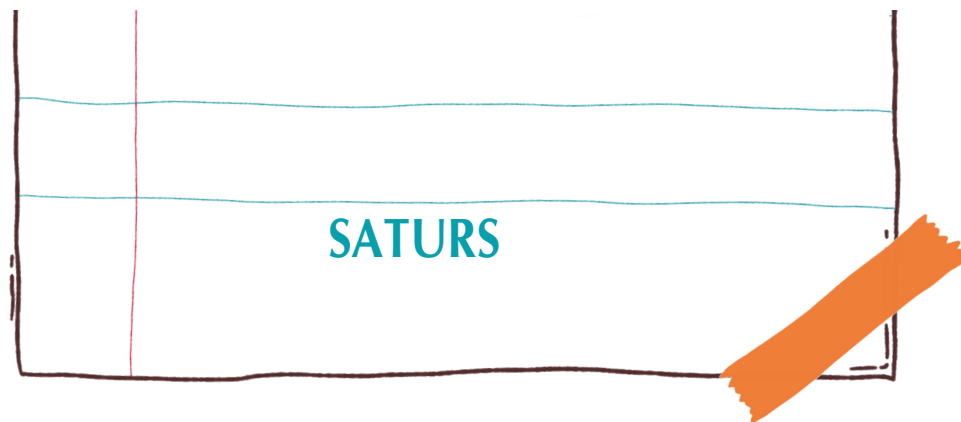

Reinis Jansons, Evija Kropa, Simons Urbons

5 Trīs krājkases

Krāšana – iemaņa, kuru var apgūt. Cīruļu ģimene krāj rotaļīgi un izvēlas vienu cēlu krāšanas mērķi. Savukārt finanšu eksperti iesaka, kā bērnu vēlmes atšķirt no vajadzībām.

10 Vectēva naudas stāsts

Kas ir nauda? Gustavs un Kate klausās vectēva stāstu par to, kā radusies un cilvēces vēstures laikā mainījusies nauda.

17 Sapņiem ir jākrāj

Bērnu lielos sapņus var piepildīt ne tikai vecāki, bet arī paši bērni. Cīruļu ģimene plāno, kā to izdarīt, un saprot, ka daži sapņi neko nemaksā.

22 Iepirkšanās diena

Pirmais bērnu mēģinājums veikalā nopirkt pārtiku nav sevišķi veiksmīgs, bet visi saprot plānošanas nozīmi. Finanšu eksperti paskaidro, kā runāt par nākotnes vajadzībām bērniem saprotamā veidā.

27 Meliem īsas kājas

Kate izdomā, kā ātrāk tikt pie naudas. Viņas viltīgie nodomi nāk gaismā, savukārt vecāki gūst mācību, kāpēc nevajadzētu bērniem maksāt par ikdienas pienākumu pildīšanu.

32 „Kates mirdzošā jūra”

Vecāku naudas maku ietilpība nav bezgalīga, un ar to resursiem visiem dzīves gadījumiem nepietiks. Šo faktu nākas atzīt arī Katei. Bet kopā ar vecākiem viņa atrod radošu izeju, kā samazināt izdevumus.

38 Tēriņu instrukcija

Bērni dāvanā saņem lielu naudas summu, taču viņi paši nespēj to saprātīgi iztērēt. Pēc ekspertu domām, tā ir lieliska iespēja izveidot pirmo budžetu.

44 „Kates mazie lauki”

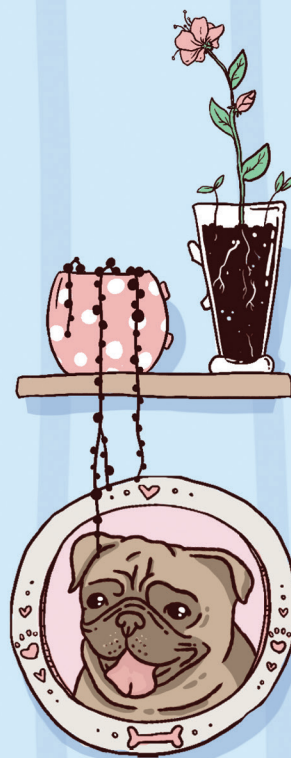
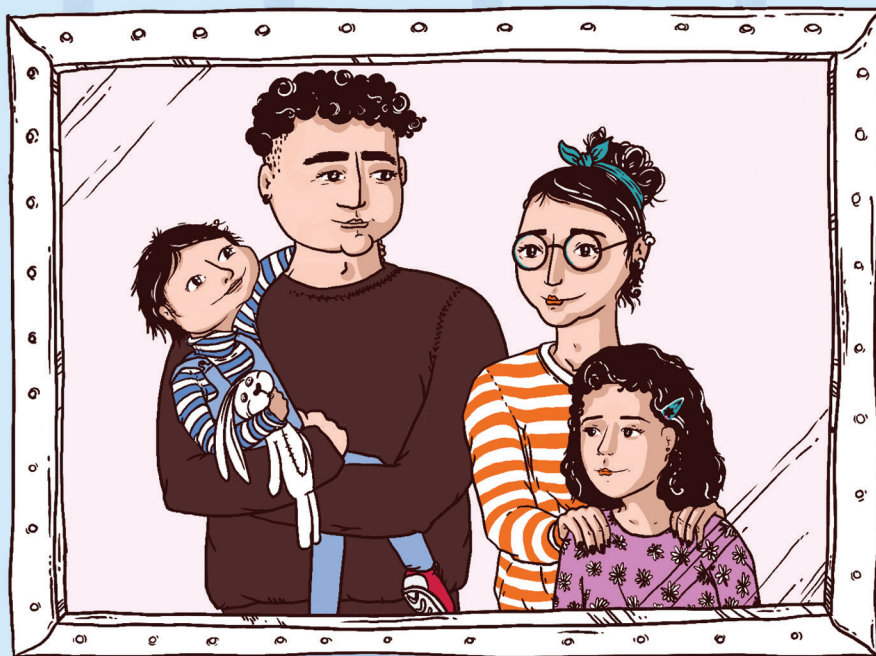
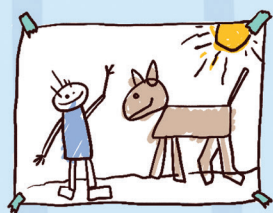
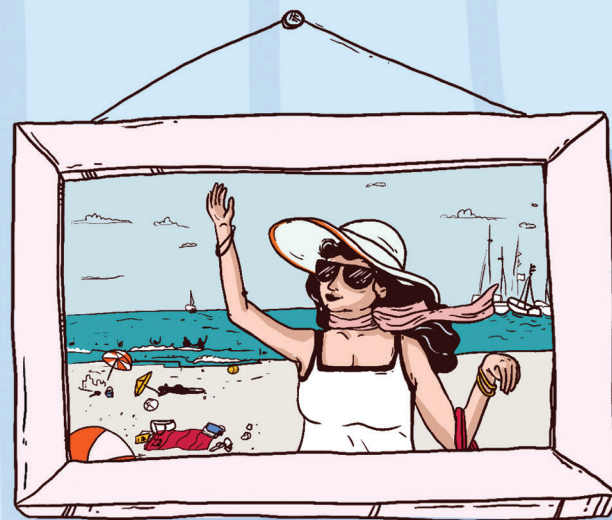
Kate un Gustavs izdomā, kādu vērtīgu pakalpojumu varētu piedāvāt kaimiņiem. Pirmā alga – tā ir iespēja pašam piedzīvot, kā tiek pelnīta nauda.

49 Internetā nemēdz būt bezmaksas cepumu

Maksāt nākas arī par lietām, kuras nevari aptaustīt. Kate, tētim nezinot, izmanto viņa telefonu, iztukšo viņa maksājumu karti un gūst mācību par internetā uzglūnošajām briesmām.

54 Brīnumu meža dārgumi

Ne visas vēlmes dzimšanas dienā piepildās. Bērniem ir jāizskaidro reālās iespējas. Tam noderēs salīdzinājumi un iespēja izvēlēties starp vairākiem variantiem.

Trīs krājkases

Pirms Kates piedzimšanas mamma Maija un tētis Kārlis izdomāja noteikumu: naudu bērniem dos tikai tad, kad viņi pratīs skaitīt un sapratīs naudas vērtību. Vēlēdamās, lai viņai būtu sava nauda, Kate iemācījās skaitīt, vēl pirms sāka iet pirmajā klasē. Toreiz viņa pirmo reizi saņēma kabatas naudu, kuru varēja pienācīgi iztērēt. Lai arī meitene vēl nezināja, kam krās, mamma ierosināja uztaisīt krājkasi. Turklāt nevis vienu, bet veselas trīs! No balkona viņa atnesa stikla burciņas, kurās ziemā bija vecmāmiņas aveņu ievārījums. Tagad šīs burciņas paredzētas naudai.

- Mammu, man nav tik daudz naudas, lai liktu trijās krājkasēs, – satraukti teica Kate.
- Tev nevajag daudz naudas. Esošo sadali trim dažādiem mērķiem: pirmā krājkase – sapņiem, otrā – izklaidēm, bet trešā – tiem, kam nepieciešama palīdzība.

Lai arī Katei bija grūti to saprast, doma par krājkasēm viņai trakoti patika. Uz vienas burciņas Kate uzzīmēja debesis un sauli un uzrakstīja „Sapņi”. Otru viņa izrotāja ar dažādām konfektēm, savukārt uz trešās uzzīmēja mazu sunīti un uzrakstīja „Ziedot”. Tajā reizē Kate visu naudu ielika sapņiem paredzētajā krājkasē, bet vēlāk, lai būtu interesantāk, daļu kabatas naudas sadalīja visās krājkasēs vienādi.

Kādu rītu, kamēr visi brokasto, Kate atnes savas krājkases un paziņo:

– Man ir apnicis krāt, es gribētu kaut ko nopirkt.

– Un ko tu gribētu? – vaicā tētis.

– Sunīti! – priecīgi atbild meitene.

Tētis Kārlis palūkojas uz mammu Maiju, un viņa uzreiz saprot, kas jādara.

– Mīļumiņ, vispirms apciemосim tos četrkājaiņus, kurus kāds ir atstājis likteņa varā, un aizvedīsim viņiem kārumiņus, labi?

Kates acis iemirdzas, un no stikla burciņas ar uzrakstu „Ziedot” uz galda izbirst 3 eiro un 40 centi – tik daudz ir sakrāts dažu mēnešu laikā un tūdaļ tiks izdots labam mērķim. Lai sanāktu vairāk kārumu, tētis pieliek vēl dažus eiro, bet mamma – visus centus no sava maka.

Tuvākajā dzīvnieku preču veikalā Cīruļi nopērk maisu dzīvnieku barības un vienu rotaļu kaulu. Pēc brīža visi jau ir suņu patversmē „Vau, vau, vau”. Patversmes darbiniece ģimenei izrāda, kādus skaistus suņukus cilvēki vienkārši pamet. Kārlis tādā vietā ir pirmo reizi, bet Maijai sāp sirds par cilvēku bezrūpīgo izturēšanos pret dzīvniekiem. Savukārt Kate ar brāli Gustavu uzreiz ierauga suņuku, kuram grib atdot visu atnesto. Sunītis ir tik bēdīgs un nobijies, ka tā vien gribas paņemt viņu uz rokām un nekad nelaist vaļā. Viņam arī tiek rotaļu kauls, bet suņu barību darbiniece apsola sadalīt visiem suņukiem vienlīdzīgi.

Atgriezusies mājās, Kate ne par ko citu nedomā, tikvien – kā palīdzēt tai mazajai, izbiedētajai radībiņai. No konfektēm un izklaidēm paredzētās krājkases viņa izpurina gandrīz visus iekrājumus un saliek tos burciņā „Ziedot”. Gribētu iztukšot arī krājkasi, kas paredzēta sapņiem, bet atceras mammas norādījumu – kamēr šī krājkase nav piepildīta, to neaiztikt!

Katru dienu viņa lūdz vecākiem doties apciemot suņukus, zīmē viņiem zīmējumus, neatlaidīgi krāj naudu un cer iepriecināt savu mazo, bēdīgo draugu, līdz notiek brīnums. Nu, vismaz Kate līdz pat šim brīdim to uzskata par lielāko brīnumu savā dzīvē. Kādu dienu pēc darba pa durvīm ienāk tētis, rokās turot maisu ar suņu kārumiem, trauciņu barībai un vēl kaut ko, ko nevar redzēt, jo tas ir pārklāts ar audumu.

– Sveiki, visi. Mēs esam atgriezušies!

– Kas – jūs? – norūpējusies jautā Kate, jo redz tikai tēti ar mantu pilnām rokām.

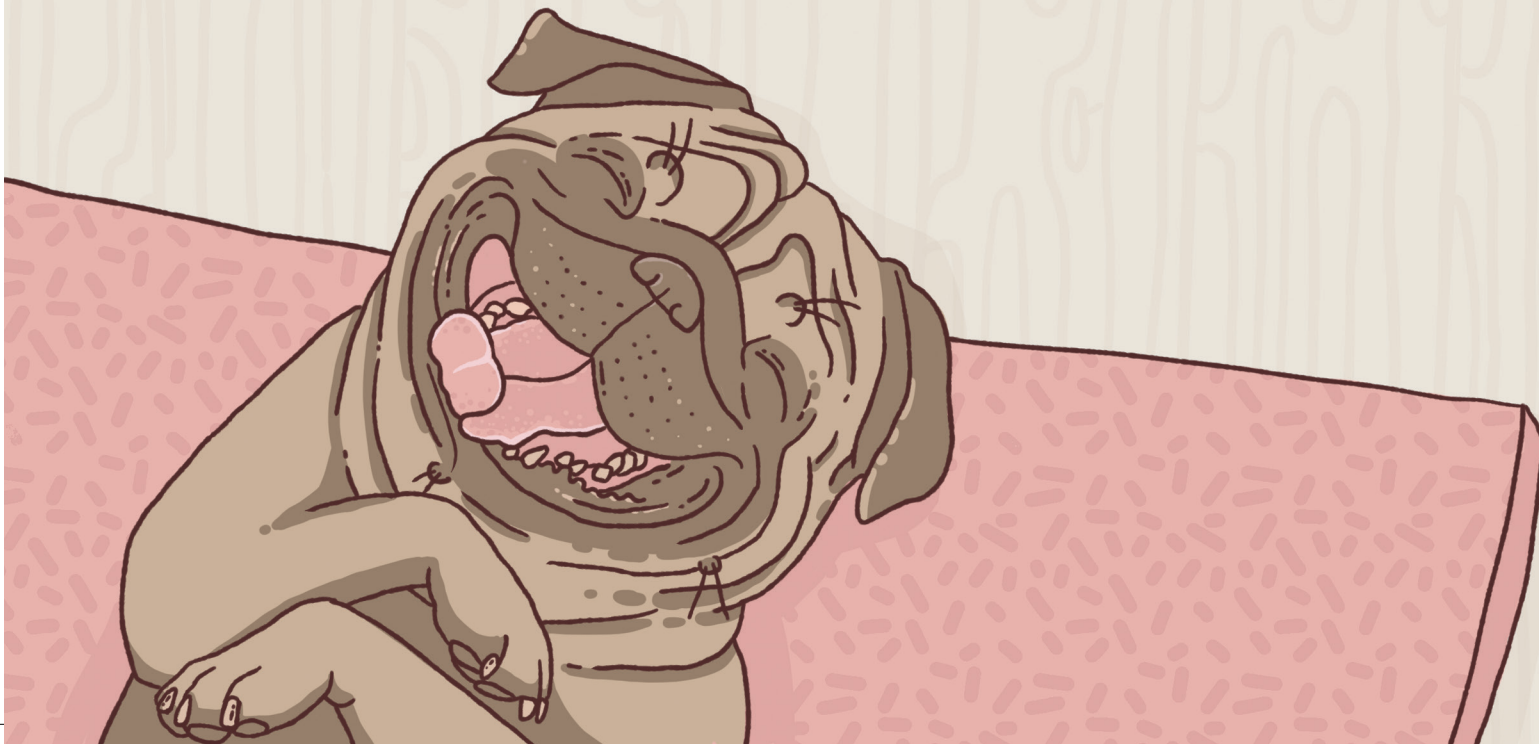
Maija smaida, jo zina, kas tūdaļ notiks. Noņēmis no kastes audumu, tētis vēlreiz atkārtō:

– Mēs esam atgriezušies – es un viņš.

Līdz ar pēdējiem vārdiem audums noslīd uz grīdas un parādās kaste, kurā sakņupis, baiļu pilnām acīm tup viņš – sunītis, un viņam blakus guļ jau pamatīgi apgrauzts kauls, kuru Kate toreiz izvēlējās veikalā.

– Viņš ir mūsu? Viņš dzīvos pie mums? Kā viņu sauc? Varu paturēt? – Birst jautājumi un laimes asaras.

Māju piepilda prieks. Šis brīdis vienmēr paliks ģimenes un jaunā ģimenes locekļa atmiņā. Tā ir sajūta, kuru ne par kādu naudu nenopirksi. Kā pasaka ar skaistākajām beigām pasaulē, bet varbūt – jauns sākums?

PIRMĀ PIEREDZE AR NAUDU

Kārlis un Maija izlēma dot bērniem naudu tikai tad, kad viņi sapratīs tās vērtību. Bērni pret naudu izturēsies atbildīgi, ja sapratīs, ka visam ir sava cena un lietas mājās neuzrodas no nekurienes. Ģimene ir tā vide, kurā bērns pirmo reizi sastopas ar naudu un gūst par to priekšstatu, tāpēc ir ļoti svarīgi, lai sarunās par naudas lietām tiktu iesaistīti arī bērni. Izpratne par naudas vērtību sākas ar vienkāršām un ikdienišķām sarunām, piemēram, par to, kāpēc nevaram nopirkt tik daudz saldumu, cik sirds kāro, kāpēc mammai un tētim jādodas uz darbu.

**Swedbank
Finanšu institūts:
izpratne par naudas
vērtību un tās krāšanu
ir jā māca jau
no mazotnes.**

MĀCIET EMPĀTIJU

Jau no mazotnes zinot, ka pasaulē ir cilvēki vai dzīvnieki, kam klājas grūti, bērni izaugs, novērtējot labdarības nozīmi. Runājiet par to, kā jūtas tie, kam nepieciešama sabiedrības palīdzība, mudiniet bērnus daļu iekrājumu novirzīt ziedojumiem. Bērni būs iemācījušies dalīties un palīdzēt tiem, kas ir mazāk aizsargāti.

KOPĪGI IZGATAVOJIET KRĀJKASES

Pirktās krājkases ir jaukas, taču, ja bērni krās naudu pašu gatavotās krājkasēs, nošausiet vairākus zaļus ar vienu šāvienu. Pirmkārt, saturīgi pavadīsiet laiku ar bērniem, runājot par krāšanu. Otrkārt, caurredzamos trauciņos, piemēram, stikla burciņās, bērni redzēs, kā „aug” naudas kaudzīte, un iemācīsies galvenos krāšanas noteikumus: tā aizņem laiku, prasa pacietību, taču, jo vairāk atliksim un jo ātrāk sāksim krāt, jo ātrāk sasniegsim savus mērķus.